Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 7 (3745).

11 ЯНВАРЬ ПАЙШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

РЕПОРТАЖ

ТОННЕЛЛАР ТУТАШГАНДА

ҲАР кунимиз зар лавҳалар билан рақам қилинади. Қувонч устига қувонч қўшади. Шундай қувончлардан бири — яқинда Оҳангарон шаҳрининг иккинчи тоннель отрядида бўлиб ўтди: бу ерда чиқиш портали билан учинчи ствол туташди.

...Тоннель ичкарисига йўл олдик. Икки ёнда маржондай тизилган электр чироқлари йўлимизни ёритиб турарди. Чўян ва темир-бетон тўсинлардан ташкил топган бахайбат бу қувур кишини ҳайратда қолдиради. Қувурда юк машиналарининг қатнови узилмасди.

Суҳбатлашиб турган кишилар ёнига бордик. Қирқ-эллик метр ичкарида икки томондан йўл очиб келган икки проход шчити бир-бирининг қаршисида турарди.

— Ажойиб ҳодиса. Еростида икки томондан келиш... Бир-бирлари билан наҳотки бехато туташса?..

—Ажабланманг. Бу, инсон ақл-заковатининг қудрати, — деди план бўлими бошлиғи ўртоқ А. Уланов. — Бу ерда ажабланарли нарса йўқ, ҳаммаси пухта ҳисоб-китоб қилинган.

— Шундайку-я, аммо бундай аниқ чиқиш ҳайрон коларли-да.

Ҳар иккала проход шчитини изма-из босиб турган эректор укладчикларга назар ташладик. Улар ҳам бугунги ғалабани табриклаётгандай ғоз туришарди. Бу хил проход шчитлари Москва метросини қуришда қўлланиб келинган. Кейинги вақтларда бошқа жойларда ҳам диаметри 7,60 метр бўлган тоннеллар қуришда ишлатила бошланди. Бу мураккаб, қудратли агрегатларни бошқараётганлар жасоратига таҳсинлар ўқийсан, киши! Ойлик нормаси 34,2 метр бўлгани ҳолда, азаматлар 60 метрдан проход ишларини бажаришга муваффақ бўлишяпти.

Проход машинаси ўтган жойда эректор укладчикдан фойдаланиляпти. Унинг ёрдамида аввало проход машинаси ўтган жой юпқа қилиб текисланади, сўнгра унинг устига қалин тунука ўрнатилади. Шундан кейин тўсинлар қўйилади. Улар ўзаро темир болтлар билан мустаҳкамланади.

Айрим жойда чўян тюбинг (устун)лар, бошқа ерда темир-бетон тюбинглар ўрнатилган эди. Инженерлар ер қатлами босимларини кузатиб, босим кам бўлган жойга чўян тюбинглар, босим кучли бўлган жойларга темир-бетон тюбинглар ишлатганлар.

Чиқиш портали участкаси қурилиши бошланганидан бери 833 метр тоннель очилди. Бу, рекорд тезлик бўлди. Топшириқ муддатидан олти ой илгари бажарилди. Бунинг эвазига давлатнинг 24 минг сўм маблағи тежалди. Бу ишда айниқса Леонид Усачов, Константин Виноградов, Виктор Киселев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг улушлари катта бўлди. Улар нормаларини мунтазам равишда 120-130 процентдан бажариб келишмоқда.

Учинчи ствол участкасида ҳам қизғин меҳнат устидан чиқдик. Коллектив ҳаммаси бўлиб 272 метр проходка ишларини бажарди. Икки участка коллективи ер остида бир-бири билан кўришгунча шунча узунликдаги тоннель қазиди. Тоннелларнинг туташтирилиши бошқа участкаларнинг ишларини енгиллаштириш имконини берди. Бу ерда, тоғ остидан қазиладиган тоннелларнинг узунлиги умуман олганда 3.353 метрга етади. Шуни айтиш керакки, гидротехника иншоотлари соҳасида, айниқса Ўрта Осиёда бундай узун ва нодир иншоотлар шу вақтгача қурилмаган.

Бу иншоот фақатгина кўмир қазиб чиқаришни кенгайтириш учунгина хизмат қилмайди. Ҳақиқатда эса Оҳангарон дарёси ўзанини ўзгартириш билан айни вақтда шаҳардаги саноат корхоналари, Олмалиқ шаҳридаги корхоналар, Оҳангарон цемент заводи ва янгидан қуриладиган саноат корхоналарини ҳам сув билан таъминлаш яхшиланади. Тоннель билан бирга Турк сув омбори ишга туширилади. Натижада Тошкент областида минглаб гектар янги ерларни ўзлаштириш мумкин бўлади. Янги пахтазорлар, боғу-роғлар, шоли экиладиган майдонлар пайдо бўлади.

Тоннель қурилишида иш суръати шундай жадал давом этса, белгиланган муддатда — йил охиригача ишга тушиши аниқ.

Ўйлаймизки, тоннелнинг азамат қурувчилари бундан буён ҳам суръатга-суръат қўшиб ишлайдилар. Зиммаларидаги юксак бурчни ўз муддатида шараф билан бажарадилар.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ,
Оҳангарон шаҳри.

640 ЦЕНТНЕР ГЎШТ

ЯНГИЙЎЛ, (телефон орқали олинди). «Ленинизм» колхозининг чорвадорлари ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Улар беш йиллик планини муддатидан олдин бажариш учун курашиб, гўшт тайёрлаш йиллик планини ошириб адо этдилар. 630 ўрнига 640 центнер семиз гўшт топширилди. Бу ўтган йилда топширилган гўштга нисбатан 30 центнер кўпдир.

Бўрдоқичилар чорва моллар боқувини яхшилаб, қўшимча равишда яна 100 центнер гўшт сотиш мажбуриятини олдилар. Молбоқарлардан С. Иноғомов, Р. Имонов, Қ. Раҳмоновлар ўзларига бириктирилган новвосларни жуда яхши парвариш қилмоқдалар.

Колхозда чорва қишловини намунали ўтказиш юзасидан ҳам зарур чоралар кўрилган. Соғин сигирларнинг қарови яхшиланган. Чорвадорлар социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, сут топшириш давлат планини ҳам муддатидан олдин бажариш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилишяпти.

40 МИНГ ЖЎЖА

ОРЖОНИКИДЗЕ, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Райондаги «Бўстонлиқ» паррандачилик фабрикасида қурилиш ишлари кундан-кунга қизиб бормоқда. Бинокорлар товуқхоналарни қуриш ва монтаж қилишда катта ишларни амалга ошириб қўйишди. Яқинда батарея цехи қурилиб фойдаланишга топширилди. Цех битиши биланоқ бу ерга инкубациядан чиқарилган 40 мингга яқин жўжа келтирилди. Эндиликда бу жўжалар парранда-боқарлар томонидан меҳр билан парвариш қилинмоқда. Цехнинг белгиланган иссиқликда бўлиши таъминланмоқда. Жўжалар вақтида овқатлантирилаётгани сабабли ҳам улар соғлом ўсмоқда.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

● Беш йилликнинг учинчи йили бошланганига бир неча кун бўлди. Корхоналарда, ташкилотларда, коллективлар ўртасида бу йилни ҳам меҳнат зафарлари билан якунлаш социалистик мусобақаси кенг авж олдириб юборилди. Чирчиқ шаҳридаги ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинатининг бригада бошлиғи ўртоқ К. А. Федотов ҳам ана шу мусобақа пешқадамларидан бири ҳисобланади. Унинг бригадаси ўтган йили коммунистик меҳнат бригадаси деган номга муносиб ишлади. Илғор бриганинг барча аъзолари беш йилликни муддатидан илгари бажариш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар. Суратда: бригада бошлиғи ўртоқ К. А. Федотов.

А. Палехов фотоси.

● «Ташавтомаш» заводининг илғор ишчиси Виктор Семёнович Политаевни ҳамма меҳнатсеварлиги учун ҳурмат қилади. У кундалик иш нормаларини 140—150 процентга етказиб адо этади. Суратда: В. Политаев.

Н. Тўраев фотоси.

● Тошкент тўқимачилик комбинатининг илғор коллективи янги пахта ҳосилидан маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Юбилей йили «оқ олтин»нинг газламалари элга манзур бўлмоқда. Суратда: 2-йигирув цехининг ишчиси Т. Блудовани кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

ШИРИН-ШАКАР КОНСЕРВАЛАР

Сифатли маҳсулот коллективга шон-шуҳрат келтиради. Усмон Юсупов номли «Халқобод» комбинатига қарашли консерва заводининг ширин-шакар консервалари иттифоқимиздагина эмас, балки хорижий мамлакатларда ҳам севиб истеъмол қилинади. Утган йили «Халқобод» комбинатининг консервалари Москва, Ленинград, Омск шаҳарларидан ташқари Корея Халқ Демократик Республикаси, Германия Демократик Республикаси ва Япония сингари мамлакатларга жўнатиб турилди.

Заводнинг меҳнатсевар коллективи 1968 йилда ҳам завод маркаси шуҳратини янада ошириш учун бел боғлади. Улар ўтган йили 27 минг 604 банка консерва ишлаб чиқарган бўлишса, бу йил 30 минг 300 банка консерва ишлаб чиқаришга қарор қилдилар. Шунинг билан биргаликда маҳсулот турларини кўпайтиришни ҳам мўлжаллаб қўйилди. Болалар учун махсус консервалар ишлаб чиқаришга киришилади.

«Халқобод» консерваларининг шуҳрати тобора кенг ёйилмоқда.

О. ҚОЗОҚБОЕВ.

ҲАРАКАТДА БАРАКАТ

Звено бошлиғи Турсун Нурхўжаев нега бошқа карталардан пландаги 28.6 центнер ўрнига 39,5 центнердан ҳосил йиғиштириб олдик-ку, бу ерлар ҳосилининг мазаси бўлмади. У ўзича фикр юритиб, қўлига бир сиқим тупроқ олиб, қоғозга ўраб, чўнтагига солиб қўйди.

Мўл ҳосил йиғиштириб олинган бошқа ерлар кўпчиб ётарди. Бу ернинг тупроқлари эса катта-катта кесак кўчган. Ҳар ҳолда бу еримизда маҳаллий ва минерал ўғитлар кам бўлса керак деган қарорга келди у.

У қоғоздаги тупроқни колхоз агрономи Баҳром Мирзааҳмедовга кўрсатди. Колхоз агрономи ҳам Турсун ака фикрига қўшилди.

— Ҳосил олишни ўйлабсизку, лекин ерларни боқишда яхши эътибор бермабсиз. Мўл ҳосил етиштирган карталарингизга кўпроқ минерал ва маҳаллий ўғит берибсиз. Мана, бу қўлингиздаги тупроқни олган картага эса камроқ ўғит берибсиз. Шунинг учун бу картадан кам ҳосил олгансиз, деди.

Дарҳақиқат, Турсун ака агроном айтганидек ўтган, йили кам ҳосил олинган картага етарли ўғитларни беролмаган эди. У агроном гапларига тўла қўшилди. Шу кунларда Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг бу звено аъзолари беш йилликнинг учинчи йилида ҳамма майдонлардан мўл ҳосил етиштириш учун тайёргарлик ишларини қизитиб юборишган.

Ҳосилдорликни оширишнинг муҳим омили бўлган маҳаллий ўғит тўплаш ишлари яхши йўлга қўйилди. Дала бошларига маҳаллий ўғитлар пешмапеш ташиб чиқарилиб, компост тайёрланмоқда. Бу ишларда звено аъзоларининг ҳаммаси иштирок этишаяпти. Тракторчилардан С. Далабоев, М. Юсупов ўртоқлар эса ҳар куни 25-30 тоннадан маҳаллий ўғитни далага ташиб чиқаришмоқда.

Турсун Нурхўжаев бошлиқ звено аъзоларининг шу кунлардаги мақсадлари битта. У ҳам бўлса 500 тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит ташиб, компост тайёрлаб қўйиш.

Қ. СОБИРОВ.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Венгрия Социалистик Ишчи партиясининг Марказий Комитети шу йил 26 февралда Будапештда очиладиган Коммунистик ва ишчи партиялар маслаҳат учрашувида қатнашишни таклиф қилиб, коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг 1960 йилда ўтказилган кенгашининг ҳамма қатнашчиларига мактуб йўллади. КПСС Марказий Комитети ҳам шундай таклифномани олди.

КПСС Марказий Комитети шунга аминдирки, империализмга қарши, ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг туб манфаатлари учун, тинчлик ва халқларнинг миллий озодлиги учун курашнинг энг зарур проблемаларини коллектив бўлиб муҳокама қилиш, Коммунистик ва ишчи партияларнинг жипслиги ишига, барча революцион ва тараққийпарвар кучларнинг ҳаракат бирлиги ишига хизмат қилади. Қардош партиялар тўла тенг ҳуқуқлилик ва ўртоқларча фикрлашув вазиятида коммунистларнинг янги жаҳон анжуманини тайёрлашга алоқадор масалаларни аниқлаб оладиган маслаҳат учрашувининг чақирилишига КПСС катта аҳамият бериб қарайди. Коммунистик ва ишчи партияларнинг янги халқаро кенгашини тайёрлаш ва ўтказишини изчиллик билан ёқлаб чиқаётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси маслаҳат учрашувининг муваффақиятли бўлиши учун ҳамма ишларни қилади.

КПСС Марказий Комитети Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетига мактуб йўллаб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси венгер ўртоқларнинг таклифномасини миннатдорчилик билан қабул этганлигини маълум қилди.

МАОРИФ ВА ФАН ХОДИМЛАРИ КАСАБА СОЮЗИНИНГ ОЛТИНЧИ СЪЕЗДИ

9 январда Ленинские Горидаги Москва давлат университети мажлислар залида маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзининг VI съезди очилди. Мактаб ва олий ўқув юртлари ўқитувчилари ҳамда фан арбоблари олти миллион кишидан кўпроқ армиясининг намояндалари мамлакатда халқ маорифини ривожлантиришда касаба союз ташкилотларининг муҳим вазифаларни муҳокама қилмоқдалар, келажакка мўлжалланган режаларни белгиламоқдалар.

Съезд ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев, КПСС Марказий Комитети аппаратининг ва ВЦСПС нинг масъул ходимлари, марказий ва республика министрликлар ва идораларнинг вакиллари қатнашмоқдалар.

СОВЕТ—ПОЛЬША ДЎСТЛИГИ ЖАМИЯТИНИНГ 10 ЙИЛЛИГИ

Совет—Польша дўстлиги жамияти 9 январда ўзининг ўн йиллик юбилейини нишонлади. Бу оммавий ташкилот ўзига қарийб уч минг коллектив аъзони — корхоналар, колхозлар, совхозлар, илмий-тадқиқот институтлари ва ўқув юртларини бирлаштириб турибди. Москванинг ўзидагина юздан кўпроқ ана шундай коллектив аъзо бор. Дўстлик кечалари, йиғилишлар, конференциялар, симпозиумлар, виставкалар, фестиваллар қардош мамлакатга бағишланмоқда.

Давлатларимиз жамоатчилиги, қардошлашган ва чегарадош областлар билан воеводликлар ўртасидаги, айрим корхоналар ва ташкилотлар ўртасидаги алоқалар мустаҳкамланиб бормоқда. Масалан, Иваново ва Лодзи тўқимачилари, Ленинград ва Гданьск кемасозлари, Москва ва Варшава алоқачилари ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилди.

(ТАСС мухбири).

САБЗАВОТЧИЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Яқинда Калинин район қишлоқ хўжалиги илғорларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Юбилей йилининг якунлари ва бу йилги вазифалар ҳақида район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **М. Убайдуллаева** доклад қилди.

Докладчи ўтган йили жуда кўпгина хўжаликларда сабзавот, полиз экинларидан мўл маҳсулот етиштирилганлигини алоҳида қайд қилди. Район колхозлари давлатга 65000 тонна ўрнига 83235 тонна сабзавот, 18970 тонна ўрнига 20175 тонна картошка, кўплаб полиз экинлари маҳсулотлари, мева, узум сотдилар.

Район чорвадорлари ҳам ажойиб ютуқларни қўлга киритдилар. Давлатга 2323 тонна гўшт, 9572 тонна сут, 15 миллион 211 минг дона тухум етказиб берилди.

Районда айниқса сабзавотдан баракали ҳирмон кўтарилди. Ўтган йили 1966 йилга нисбатан ҳосилдорлик 42 центнерданга оширилди. Ҳар гектар ердан олинган сабзавот ҳосили ўртача 174 центнерни ташкил қилди. Шунинг учун ҳам районда ялпи маҳсулот 30 минг тоннага кўпайди. Бундай ютуқларни қўлга киритилишининг боиси шу бўлдики, хўжаликларда прогрессив иш методлари кенг жорий қилинди. Нарядсиз звенолар ташкил этилди. Механизациядан унумли фойдаланилди. Илғор сабзавоткорларнинг тажрибалари оммалаштирилди. Ҳар бир кишининг ишга бўлган масъулияти оширилди. Талабчанлик кучайтирилди.

Калинин номли, Оржоникидзе номли, «Москва», «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги», Собир Раҳимов номли, «Партия XX съезди» колхозлари, «Қорасув», «Бўзсув» совхозларининг деҳқонлари ҳосилдорликни кескин ошириб, ҳар бир гектар ердан 200—220 центнердан сабзавот олишга муваффақ бўлдилар.

Мўл ҳосил сабзавоткорларнинг реал иш ҳақларини анча оширди. 1966 йили районда ҳар бир иш кунига 3 сўм 30 тийиндан пул тақсимланган эди. Ўтган йили эса иш кунига 3 сўм 70 тийиндан пул олинди. Планини ортиғи билан бажарган звено ва бригадалар қўшимча ҳақ олдилар.

Йиғилишда қайд қилинишича, айрим хўжаликларда сабзавотчиликда звено усулига ҳали ҳам етарли эътибор берилмаётир. Механизациядан фойдаланиш кўнгилдагидек эмас. Шунинг учун ҳам айрим колхоз ва совхозларда экинлардан олинаётган ҳосил талабга жавоб бермайди.

Карл Маркс номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Ғ. Абдуллаев** нарядсиз ишлашнинг афзалликларини, ўзи раҳбарлик қилаётган колхоз мисолида сўзлаб берди. Бу ердаги звено усулида ишлаётган участкаларда ҳар бир колхозчи 32 тоннадан сабзавот, 22 тоннадан картошка етиштирмоқда. Ҳозир хўжаликда 6 та звено ишлаб турибди. Улар бир йилнинг ўзида қўшимча 2280 тонна маҳсулот ишлаб чиқаришга муваффақ бўлдилар. Ортиқча маҳсулот етиштирган звено аъзоларининг иш ҳақи ортди. Уларнинг ойлик даромади 190—200 сўмданга тўғри келмоқда.

— Биз, — деди нотиқ, — бу йил нарядсиз ишловчи звенолар сонини 11 тага етказамиз. Бу билан ҳосилдорликни яна ҳам оширишни таъминлаймиз.

«Қорасув» совхози механизациялашган участкасининг бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор ўртоқ **Н. Муҳиддинов** ҳам нарядсиз звеноларнинг ажойиб ғалабалари ҳақида батафсил гапирди.

Калинин номли колхоз комплекс механизациялашган чорвачилик бригадасининг бошлиғи **Н. Лучников** ҳамма ерда чорвачиликни сердаромад соҳалардан бирига айлантириш ва арзон гўшт, сут етиштириш зарурлигини айтди. У чорва озуқасини тубдан яхшилаб, молларни қишдан семиз ва соғлом олиб чиқишга йиғилиш қатнашчиларининг эътиборини жалб қилди.

— Бизнинг колхоз, — деди Куйбишев номли колхознинг бригада бошлиғи **Ли Ен Ир**, — райондаги энг қолоқ хўжаликларидан бири эди. Биз колхозни колоқликдан чиқариш учун ҳаракат қилдик. Барча бригада ва участкаларда нарядсиз звенолар ташкил этдик. Бу, эса меҳнат унумдорлигини оширди. Колхозчиларнинг ишга бўлган муҳаббатини кучайтирди. Бир йилнинг ўзидаёқ деҳқончиликдан келган ҳосилимиз 1,5—2 баробарга кўпайди. Эндиликда колхозимиз илғорлар сафидан ўрин оляпти. Маҳсулот етиштириш планларини ошириб бажаряпти. Сабзавоткорларга берилаётган ҳақ ҳам анча кўпайиб қолди. Биз бу йил звено усулида ишлашни колхозимизда яна кенг қулоч ёйдириб, сабзавот ва қишлоқ хўжалигининг бошқа экинларидан баракали ҳосил кўтаришни таъминлаймиз.

Йиғилишда «Партия XX съезди» колхозининг раиси **С. Назиров**, Ленин номли колхознинг ферма мудири **Х. Назаров**, «Тошкент» совхозининг звено бошлиғи **П. Прудников** ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб 1968 йилда сабзавотчиликни янада ривожлантириш юзасидан қандай ишлар амалга оширилаётганлиги ҳақида гапирдилар.

Йиғилишда область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАР ЙИҒИЛИШИ

Оржоникидзе районидаги «Октябрь» колхозида сиёсий ташкилотчиларнинг ўзаро тажриба алмашишига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда 27-мактаб директори ўртоқ Х. Абдуллахўжаев «Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялайлик» деган темада доклад қилди.

Сўнгра минбарга бирин-кетин сиёсий ташкилотчилар, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари кўтарилдилар. «Октябрь» колхози партия комитетининг секретари У. Тўлаганов колхознинг юбилей йилида эришган ютуқлари ва социалистик мажбуриятларни ортиғи билан бажаришга сиёсий ташкилотчиларнинг қўшган ҳиссалари ҳақида сўзлаб берди.

«Маданият» колхози партия ташкилотининг секретари Х. Мурватов, «Коммунист» колхози партия ташкилотининг секретари А. Тўлаганов ўртоқлар ўз хўжаликларида сиёсий ташкилотчилар билан ишлаш қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида гапирдилар.

Сиёсий ташкилотчи Т. Турсунбоев ўзининг иш тажрибалари ҳақида сўзлаб берди.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ.

БИР ЁЗИШМА ТАРИХИ

Боровичи шаҳрида истиқомат қилувчи Елена Иосифовна Андрушкевичнинг шахсий архивида С. Я. Маршак вафотидан сал вақт илгари ёзган иккита мактуб сақланади.

Бу мактубларнинг тарихи қизиқарли. Е. И. Андрушкевич — лўли аёлдир. У революцияга қадар Москвадаги «Яр» ресторанининг машҳур лўлилар хорида қўшиқ айтарди, сўнгра Ленинград филармониясининг артисти бўлди. Елена Иосифовна лўлилар фольклорини тўплар, ўзи қўшиқ текстларини ёзар ва уларга музика басталарди. Бир куни у Маршакнинг фин лўлилари ҳақида ёзган лирик шеърини ўқиб қолиб, унга музика басталади ва бу ҳақда авторга хат ёзди.

Шоир ўзининг шеърига басталанган қўшиқ билан қизиқиб қолди. Маршак ўзига умуман лўлиларнинг қўшиқлари ёқишини, бу қўшиқларда «ҳамиша кўпдан-кўп чинакам эҳтирос ва бетакаллуфлик, ҳатто мафтун қиларли даражада ғайри табиийлик борлигини» ёзган эди. «Ишонаманки,— деган эди шоир,— вақти келиб шу қўшиқларнинг энг яхшиларини тўплашади». У Елена Иосифовнадан ҳаётининг дастлабки ўн уч йилини ўтказган лўлилар чайласи ҳақида, машҳур «Яр»нинг қўшиқлари ва хори ҳақида ёзиб юборишини сўраганди.

Е. И. Андрушкевич бу илтимосни бажарган бўлсада, лекин Самуил Яковлевич Маршакка бу мактубни ўқиш насиб бўлмади...

Н. КОНДРАТЕНКО.

Боровичи (Новгород области).

ЁШ АВЛОДГА ПУХТА БИЛИМ БЕРАЙЛИК

КПСС Программасида халқ маорифи ходимлари, ўқитувчилар жамоатчилиги олдига саккиз йиллик умумий мажбурий таълим ҳақидаги Қонунни амалга ошириш асосий вазифа қилиб қўйилган. Давлат аҳамиятига эга бўлган бу вазифани мактабда бир синфда икки йил ўтириш каби ҳолатни бартараф этмай туриб амалга ошириш мумкин эмас.

Ўз ишига ижодий муносабатда бўлган ҳар бир ўқитувчи улгурмасликнинг олдини олиш ва бир синфда икки йил ўтиришни тугатиш янги кишини тарбиялаш учун олиб борилаётган кураш билан боғлиқ вазифа эканлигини, бир синфда икки йил ўтириш боланинг шахсий табиатидан келиб чиқмайдиган ҳолат эканлигини чуқур ҳис этади, ҳар бир соғлом ўқувчида ўқиш қобилияти борлигига ишонади. бу қобилиятни мунтазам суратда ўстириб, унда ўз кучига ишонч ҳосил қилади.

Бир синфда икки йил ўтиришнинг олдини олиш омилларидан бири илғор ўқитувчилар тажрибасини кенг оммалаштиришдан иборатдир. Илғор тажриба мактабда методик бирлашма ва комиссия йиғилишларида кенг пропаганда қилинади. Методик бирлашма ва комиссиялар ўқитувчилар меҳнатининг самарадорлигини оширади, таълим ва тарбияга доир масалаларни ҳал қилишда коллектив ҳамкорликни юзага келтиради.

Таълим сифатини яхшилаш билан дарсда ўқувчилар активлигини оширишга, уларда ўрганилаётган темага қизиқишни уйғотишга, мустақил ишлаш кўникмасини ўстиришга эришилади. Илғор ўқитувчилар таълим жараёнининг бутун босқичларида болаларнинг англаш, билиш қобилиятини ўстиришга ҳаракат қиладилар. Шу мақсадда ўқувчилар олдига жиддий ўйлашни ва таҳлил қилишни талаб этадиган вазифаларни қўйдилар ва саволларга жавоб беришни талаб қиладилар. Бунга мисол сифатида 23-мактаб ўқитувчиси Усмон Камоловнинг VII синфда Алишер Навоийнинг «Деҳқонлар зикрида» ҳикоясини ўтишдаги тажрибасини келтириш мумкин.

Ўқитувчи дарс бошлангунга қадар ҳикоядаги қофиядош сўзлар ва уларнинг луғатини (фуқаро-халқ, кадхудо-қушларнинг бир тури) доскага ёзиб, «Алишер Навоий асарлари» деб ёзилган картонни илиб қўйди. Дарс бошлангач ҳикояни олдин ўзи ифодали ўқиди, мақсад ва фикрни изчил баён қилди.

Ўқитувчи кириш сўз ва ифодали ўқишдан кейин луғат устида ишлади, сўнгра ҳикояни ўқувчиларга ўқитди, мазмунини қайта ҳикоя қилдирди, ҳикоядан бадиий воситалар — ўхшатишни, (мева-кўк осмонга, барг ва мевалар — осмондаги юлдузларга, турли мевалар — чаман гулга ўхшатилганлигини) аниқлатди. Ҳикояга боғлаб берилган «Деҳқоннинг хазинаси — ер», «Одам қўли чўлни бўстон қилади», «Тер тўкиб меҳнат қилсанг, ердан ҳатто зар унар» мақолларининг маъносини сўради. Сўнгра билимни мустаҳкамлаш мақсадида. «Прозаик нутқ билан шеърий нутқ ўртасида қандай фарқ бор?», «Прозаик асарда ҳам сўзлар қофияланиб келиши мумкинми?», «Алишер Навоий нимани улуғлайди?», «Ҳалол меҳнати туфайли шуҳрат қозонганлардан кимларни биласиз?» саволларини бериб жавоб олди. Суҳбатни якунлаб, ўқувчиларга деҳқон меҳнатининг улуғлиги, халқнинг тўқ бўлиши, мамлакатнинг ободлиги деҳқонлар меҳнати туфайли эканлигини айтиб, ҳикоянинг ғоявий мазмунини, Алишер Навоий меҳнат аҳлига чуқур ҳурмат билан қараганини, меҳнатни улуғлаганини, ҳалол меҳнат кишига шон-шуҳрат келтиришини мисоллар билан тушунтирди.

Бадиий адабиёт ҳаётнинг бадиий ифодасидир. Бадиий асарда у ёки бу даврдаги ҳаёт, воқеа акс эттирилади. Ўқувчи ҳаёт билан, асосан, бадиий асарни ўқиш орқали танишади. Асар ўқимай туриб, ўқувчи ҳаётни чуқур ҳис қилолмайди. Шунга кўра, илғор ўқитувчилар синфда ўқувчиларга текстни ўқитишга эътибор берадилар ва натижада ўқувчилар бадиий асар мазмунини чуқур ўзлаштирадилар, ундан бадиий завқ оладилар. Уларнинг адабий сўз бойлиги, нутқ малакаси ўсган бўлади. Илғор ўқитувчилар дарсининг самарали бўлишининг сабаби ҳам шундадир.

РЕСПУБЛИКА ЎҚИТУВЧИЛАРИ СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Илғор ўқитувчилар ўқувчилар билимига синф ва уй ишларини ҳисобга олган ҳолда баҳо қўядилар. Улар дарс давомида ўқувчилар билимини берган жавобларн тўғри ва пухталигига қараб баҳолашади. Бу эса ўқувчиларда келгуси ишларга интилиш ва ҳаракатни қўзғотади, уларнинг фикрлаш фаолиятини активлаштиради, предметни ўрганиш, ўзлаштиришга ҳавасни ўстиради.

Дарсда ўқувчиларнинг англаш фаолиятидаги активлик ижодий ва амалий мустақил ишларни ўтказиш орқали амалга оширилади. Масалан, Тошкент шаҳридаги 51-мактаб ўқитувчиси Ҳадича Солиҳова 7-синфда адабий-назарий тушунчада ўхшатиш юзасидан қуйидагича амалий машғулот уюштирди.

Ўқитувчи «Доғ ўлди, доғ ўлди» шеърини ўрганиш жараёнида ўқувчиларга ўтмишда инсонлик ҳуқуқларидан маҳрум этилган хотин-қизлар аҳволини чизишда Увайсий фойдаланган лирик образга тааллуқли бадиий воситаларни, жумладан ўхшатишларни текстдан аниқлаб, кўчиришни топширди. Амалий машғулотни бу тартибда ташкил этиш ўқувчилар билимини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Ҳар бир синфда ўқиётган ўқувчининг ўзлаштиришини олдинги ўқув йилидаги ўзлаштиришга таққослаб бориш ўзлаштирмаслик ва бир синфда икки йил ўтиришнинг олдини олишда энг яхши приёмлардандир. Шунинг учун ҳам, илғор мактабларда ўқитувчилар томонидан ҳар болага қўйилаётган баҳоларнинг миқдори ва даражаси ҳамда унга эътибор мунтазам равишда кузатиб борилади. Бу мактабларда ўқитувчилар пассив болалардан кўпроқ сўрайдилар. Синаш-такрорлаш ўқувчиларнинг темани пухта ўзлаштириб олишларига ёрдам берди.

Илғор мактаб ва ўқитувчилар иш фаолиятидаги энг муҳим ва энг яхши фазилат, уларнинг таълим-тарбия соҳасидаги барча ишларни кенг жамоатчилик, ота-оналар билан ҳамкорликда, бамаслаҳат бажаришларида ҳам яққол кўринади. Тажриба шуни кўрсатдики, бизнинг социалистик тузумда, бу тузум яратиб берган шароитда нормал ўсаётган ҳар бир бола ўқишга, фан асосларини чуқур ва пухта ўзлаштиришга қодирдир.

Ўқувчи ўрганилаётган темага қизиқиб қарасагина, программа материалини яхши ўзлаштиради. Шунга кўра, дарсда ва синфдан ташқари машғулотларда ўқувчиларда темага қизиқиш ҳиссини оширишга алоҳида эътибор бериш ҳар бир ўқитувчидан талаб этилади.

Ҳар бир дарснинг дидактик, логик, психологик ва тарбиявий томонлари бор. Ҳар бир дарс ўз плани, ўз қурилиши ўз мақсадига эга. Мактабда ўқитиладиган барча ўқув предметлари қандайдир бир хил, умумий дарс қурилиши асосида ўрганилмайди. Адабиёт предметини ўрганишда ҳам ҳар бир синф ва ҳар бир темага қараб турлича план тузилади.

Ўқув материалларини планлаштиришда ҳам гап кўп. Чунки. дарсни тўғри ташкил этиш ва мустақил ишнинг самарадорлигини оширишда бунинг роли катта. Тўғри планлаштириш теманинг мазмунини очишга, материални ҳозирги замон талаблари даражасида ўтишга ёрдам беради. Яхши, тўғри планлаштирилган ҳар бир дарс аниқ дидактик мақсадга эга бўлади, у ўрганилган материални олдин ўзлаштирилган материалга боғлашга имкон берибгина қолмай, уни маълум даражада келгуси тема билан ҳам боғлашни таъминлайди.

Умуман, ўқиш жараёнида ўқувчи билим ва у билан боғлиқ бўлган кўникмаларни ўзлаштирибгина қолмай, коммунистик жамият кишисига хос фазилатларни ҳам эгаллаб борсагина билим тарбиявий характерга эга бўлади. «Мактабда фан асосларини ўқитиш ўқувчиларни тарбиялаш билан чамбарчас боғланган,— деб ёзади «Правда» газетаси.— Шу сабабли ўқитувчи фанни жуда яхши билиб олиш. дарсга яхши тайёрланиш билангина чекланиб қолмайди. У чуқур коммунистик эътиқодга эга бўлиши, янги жамият граждани қиёфасини шакллантира олиши лозим». Совет мактабларининг тараққиётида таълимнинг тарбиявий роли ҳам ана шундадир.

А. ЗУННУНОВ,

педагогика фанлари кандидати.

● Тошкент экскаватор заводи коллективи ўтган 1967 йилни меҳнатда янги муваффақиятлар билан якунлади. Улар 1070 та экскаватор ва 1,5 миллион сўмга яқин эҳтиёт қисмлари ишлаб чиқардилар. Завод машинасозлари эндиликда янги «Э—304 В» маркали янги экскаваторининг дастлабки намуналарини яратдилар. Бу экскаватор ўзининг тузилиши билан олдингиларига қараганда анча ихчам ва енгилдир. Юқоридаги суратда «Э—304 В» янги экскаваторини кўриб турибсиз. Ўнгда: илғор машинист Владимир Кузнецов янги машиналарни синовдан ўтказиш олдида.

● ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Энгельс кўчасида қурилиш ишлари жадал суръатларда олиб борилмоқда. Бу ерда Москва шаҳридан келган қурувчилар турар-жой биноларини бунёд этишяпти. Суратда: комсомол аъзоси Нина Черникова. У смена топшириқларини ортиғи билан адо этмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

САВДОГА ЭЪТИБОР—ХАЛҚҚА ЭЪТИБОР

Оҳангарон кончилари, цементчилари, қурувчилари, шаҳарнинг бошқа саноат корхоналари коллективлари беш йилликни муддатидан илгари адо этиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилишмоқда, ишлаб чиқаришда янги-янги прогрессив методларни жорий этишмоқда. Хўш, тиним билмай меҳнат қилаётган ана шу саноат корхоналари ходимларига, шаҳар аҳолисига қандай маданий савдо хизмати кўрсатилмоқда?

Тўғри, Оҳангарон савдо ташкилоти бу йўлда белгиланган ойлик ва квартал топшириқларини ортиғи билан адо этиб келмоқда. Лекин план бажарилганлиги билан аҳолининг маданий савдога нисбатан ўсиб бораётган эҳтиёжлари тўла қондириляпти, деб бўлмайди. Жумладан, ўтган йилнинг биринчи ва иккинчи кварталлари давомида савдо ташкилотлари раҳбарларининг айби билан қарийб 100 минг сўмлик пойафзал, мебель, трикотаж, тайёр кийим кечаклар савдо тармоқларига ўз вақтида етказиб берилмади. Иккинчи кварталда эса савдо хизмати кўрсатиш точкалари ходимлари 4300 килограмм кондитер маҳсулотлари, 67 тонна гуруч, 11500 килограмм макарон, шунингдек 14600 сўмлик тайёр кийим-кечаклар, 8300 сўмлик шойи газламалар ва бошқа уй-рўзғор учун зарур бўлган буюмларни ўз вақтида ташиб олмаганлиги туфайли омборларда қолиб кетди. Биргина учинчи кварталнинг ўзида фондда белгиланган 5 минг сўмлик шойи газламалар, 3700 сўмлик резина пойафзал, 3900 сўмлик трикотаж буюмлари, 18 минг сўмлик мебель, 15 дона тикув машиналари ва бошқа рўзғор буюмлари харидорларга етказиб берилмади. Улар базалардан ўз вақтида олинмаганлиги туфайли омборларда чанг босиб ётди. Бундай эътиборсизлик ва харидорлар талабини яхши ўрганмаслик аҳоли ўртасида ҳақли ва ўринли эътирозларга сабаб бўлмоқда.

Шу йилнинг биринчи ярмида шаҳар ижроия комитети, савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссияси юқорида қайд қилиб ўтилган камчиликларни ўрганиб чиқиш учун савдо точкаларига рейд ўтказдилар. Текширишда шу нарсалар маълум бўлдики, айниқса 8, 9, 10, 16 ва 22-озиқ-овқат магазинларида манная крупа, гуруч, эритилган қўй мойи, қанд, пахта ёғи, маргарин ва бошқа маҳсулотлар харидорларга ўз вақтида етказиб берилмаётганлиги аниқланди. Ваҳоланки, бундай озиқ-овқатларнинг турлари савдо ташкилоти омборида истаганча топилади. Худди шунингдек, октябрь ойида ўтказилган текширишда ҳам савдо магазинларида юқорида қайд қилиб ўтилган камчиликлар яна такрорланганлиги маълум бўлди.

Хўш, бу нимани кўрсатади? Бу кўнгилсиз фактлардан шундай хулосага келиш мумкинки, шаҳар савдо ташкилоти раҳбарлари, қолаверса савдо точкаларининг ходимлари ўз иш фаолиятларини харидорларнинг талаб ва истаклари билан боғлаб олиб бормайдилар. Юбилей йилининг ўтган ўн бир ойи давомида бирор марта ҳам харидорлар конференцияси ўтказилмаган. Улар қайси кийим-кечак ёки қайси маҳсулотни харидорлар кўпроқ талаб қилади, ҳатто шуни ҳам билишмайди. Бунинг оқибатида кўплаб озиқ-овқат ҳамда саноат моллари омборларда сақланиб ўз сифатини йўқотмоқда.

Бундан ташқари савдо тармоқларига мол етказиб беришда нотўғри планлаштириш ҳоллари ҳам юз бермоқда. Жумладан, биринчи магазин фонди нормадагидан ташқари 26 минг сўмлик, 2- магазинда қарийб 41 минг сўмлик фонд кўп ажратилган. Ваҳоланки, 5-магазинга 3,5 минг, 8-магазинга 8200 сўмлик фонд кам берилди. Бундай чалкашликлар, планлаштиришнинг нотекис услуби барча савдо точкаларининг узлуксиз планларини бажаришларига салбий таъсир кўрсатади.

Шуниси ачинарлики, савдо ташкилоти қошидаги бирорта точкада аҳолига намунали маданий савдо хизмати кўрсатишнинг прогрессив усуллари, қулай йўллари жорий қилинмаган.

Шаҳар хўжалигини ривожлантириш учун тинмай меҳнат қилаётган аҳолига юксак маданий савдо хизмати кўрсатиш, уларнинг кундалик талаб ва истакларини, эҳтиёжларини ўрганиб, ишимизни ана шу асосда ташкил этишни унутмаслигимиз керак.

Оҳангарон савдо ташкилоти раҳбарлари (директори Акбаров, умумий овқатланиш бўлими бошлиғи Бобоев ўртоқлар) ана шу муҳим ва ҳаётий масала ҳақида ўйлаб кўрсалар жуда яхши бўлар эди.

Б. МАХСУМОВ,

Оҳангарон шаҳар ижроия комитети савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссиясининг раиси.

ИШЧАН ШОФЁР

Хўжам Назарчаев манзилга 80 километр қолганда моторнинг қизиб кетаётганлигини сезиб, машинани тўхтатди. Тушиб радиаторга қаради. Сув тугабди. Энди нима қилиш керак? Атроф чўл бўлса, бирон қудуқ учрармикан? Бу ўртада чўпонларнинг қўраси ҳам кўринмайди. Шу кеча у кимсасиз кенг чўлда қолиб кетди. Эрта тонгда қуёшнинг зарҳал нурлари кабина ойнасида жилваланганда у кўзини очиб қаршисида келаётган машинани кўрди.

Хўжам ака бундан 17 йил муқаддам бўлиб ўтган ана шу воқеани ҳикоя қилар экан, ҳеч бўлмаса чўпонларнинг «узоқ йўлга кетаяпсиз, машинангизнинг уёқ-буёғини қараб олинг», деганларидан хулоса чиқармаганлигини айтиб ачинди.

Ўша пайтда унинг рулга ўтирганига атиги ярим йил бўлган эди. Чўлга ҳам учинчи ё тўртинчи бор чиқиши эди. Узоқ йўлга тайёрланиб чиқишни ҳаёлига келтирмаганлиги учун ҳам кечқурун соғилган сутни олиб қайтаётганда йўлда қолиб кетган эди. Эндичи? У тажрибали, уста шофер. Ҳозир ҳам чўпонларнинг қадрдон дўсти. Ундан Оржоникидзе районидаги «Правда» колхози чорвадорлари миннатдор. Уни ҳарвақт фермаларда, чўпонлар ҳузурида, колхоз даласида учратасиз.

— Шофёр Хўжам Назарчаев, — дейди колхоз автогаражининг диспетчери Сиддиқ Ражабов, фермалардан, қўй қўраларидан сутларни ташишда, чўпонларга зарур нарсаларни етказиб беришда катта хизмат қилиб келмоқда. Бундан ташқари уста шофер ўзининг 4 тонналик ЗИС—150 машинасида ҳар ойда нормадан ташқари 150—200 литр ёқилғи тежаб қолмоқда.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ.

ПАРТИЯНИНГ

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ

Жаҳон пролетариатининг буюк доҳийлари Карл Маркс ва Фридрих Энгельс социализмни утопиядан чинакам фанга айлантирдилар. В. И. Ленин Маркс ва Энгельснинг улуғ назария ва ишларини давом эттириб, ривожлантирди, юксалтирди, камолотга етказди.

Владимир Ильич Ленин ўзининг «Халқ дўстлари» нима ва улар социал-демократларга қарши қандай курашадилар?» деган китобидаёқ Россия марксистларини социалистик ишчи партиясини тузишга. «социал-демократизмни кенг ёйиш ва ишчиларни сиёсий куч қилиб бирлаштириш учун бизнинг шароитимизга энг мувофиқ келадиган ташкилот формасини яратишга» чақирди.

В. И. Ленин турмада ётганида 1895 йилнинг охирида легал китобнинг сатрлари орасига бўлғуси партия учун «Программа лойиҳаси»ни, 1896 йилнинг ёзида эса «Программага тушунтириш»ни сут билан ёзиб, уларни Н. К. Крупская орқали ташқарига чиқаради. Надежда Константиновнанинг айтишига кўра, Владимир Ильич ўша маҳалда ўзининг турмада ёзган хатларида партия съездини тезроқ тайёрлашни қаттиқ талаб қилган.

РСДРПнинг биринчи съезди 1898 йил 1—3 мартда минсклик социал-демократлардан бирининг унчалик катта бўлмаган квартирасида бўлиб ўтди. Делегатларнинг сони жиҳатидан бу съезд партиямизнинг энг кам сонли съезди эди.

Унга «Ишчилар синфини озод қилиш учун кураш союзлари»нинг тўрттасидан: Петербург, Москва, Киев ва Екатеринослав, «Союзлари»дан, шунингдек Киевда нашр этилаётган «Рабочая газета» группасидан ва Бунддан вакиллар келди. Ҳаммаси бўлиб 9 делегат қатнашди.

Уч кун ичида съезднинг олти мажлиси бўлди. Съезд барча социал-демократик союзлар, группалар ва тўгаракларни ягона Россия социал-демократик ишчи партияси (РСДРП)га бирлаштиришга қарор қилди. «Россия партияси» деб аташ билан кўп миллатли бутун Россия пролетариатининг партияси эканлиги таъкидланган эди. Партиянинг социал-демократик деб аталишига сабаб шуки, у бир-бири билан узвий боғлиқ бўлган икки йўлдан: социалистик, яъни буржуазияга қарши ва демократик, яъни чоризмга қарши йўлдан революцион кураш олиб бориши керак эди. Марказий Комитетнинг аъзолари қилиб кураш союзининг актив арбобларидан бири С. И. Радченко, «Рабочая газета» редакциясидан Б. Л. Эйдельман ва бундчи А. И. Кремер сайланди. «Рабочая газета» партиянинг расмий органи сифатида эълон қилинди. Съезд тугагандан бир ҳафта кейин Россия социал-демократияси қаттиқ зарбага учради. 1898 йил март ойи тунларидан бирида полиция Россиянинг Европа қисмидаги 27 шаҳарда актив социал-демократ арбоблардан 500 га яқин кишини бир вақтда қамоққа олди.

Съезднинг 9 делегатидан бештаси қамалди. 1898 йил май ойида Крупская Лениннинг олдига, Шушенское қишлоғига келади. В. И. Ленин Крупскаядан Россияда социал-демократик ташкилотлар вакилларининг съезди бўлганлиги ва у социалистик ишчи партиясини тузганлиги тўғрисидаги хушхабарни эшитиб ғоят қувонади. В. И. Ленин билан бирга сургунда бўлган П. Н. Лепешинский кейинчалик шундай деб хотирлайди: «Ленин худди ёш боладек қувониб кетди. У бизларга, ўзининг сургундаги энг яқин ўртоқлари ва ҳамфикрларига ғоят фахрланиб: мен шу ондан бошлаб Россия социал-демократик партиясининг аъзосиман, деди. Биз ҳам ўзимиз учун янгилик бўлган бу фикрга ғоят мамнунлик билан қўшилишиб, ўзимизни бирдан ўсиб кетгандек ҳис этдик».

Чор маъмурлари сиёсий сургун қилинган В. И. Ленинни революцион ҳаракатдан ажратиб қўя олмадилар.

1899 йил августда Тайгадаги Ермаковское қишлоғида сургундаги 17 марксистнинг Ленин раҳбарлигида кенгаши бўлиб, бу кенгаш В. И. Ленин томонидан ёзилган «Россия социал-демократларининг протести»ни муҳокама этиб, уни «экономистлар»га қарши қатъий курашга чақирувчи резолюция сифатида қабул қилди. Халқаро оппортунизмнинг русча кўриниши бўлган «экономизм»га қарши кураш жараёнида революцион марксистлар отряди Ленин теварагига жипслашди.

В. И. Лениннинг 1900 йил январь ойи охирида сургун муддати тугади. У Россиянинг Европа қисмига қайтди ва мўлжаллаган планларини амалга оширишга киришди. Ленин Москва, Нижний Новгород, Петербург, Псков ва бошқа шаҳарларга борди. Ҳамма ерда революцион марксистлар билан яширин ҳолда учрашди, умумрус нолегал газетасининг бўлғуси агентларини танлади, улар билан ёзишмалар учун шифрлар ҳақида, хат-хабарлар ва пуллар юбориладиган адреслар ҳақида келишиб олди.

1900 йил июлида В. И. Ленин Женева яқинида биргаликда «Искра» газетасини нашр этиш ҳақида «Меҳнатни озод қилиш» группаси билан музокара олиб борди. «Искра» редакциясига Ленин, Мартов ва Потресов, «Меҳнатни озод қилиш» группасининг аъзолари Плеханов, Аксельрод ва Засулич кирди. Крупская редакциянинг секретари бўлиб ишлай бошлади.

«Искра»нинг биринчи сони 1900 йил 11 декабрда Германиянинг Лейпциг шаҳрида чиқди. В. И. Ленин «Искра» редакциясида асосий, раҳбарлик вазифасини бажариб борди. 3 йил ичида «Искра» газетасида Лениннинг 50 дан ортиқ мақола ва хатлари босилиб чиқди. Буларда, шунингдек «Искра»нинг бошқа материалларида марксистик назария масалалари ҳамда Россия ва халқаро ишчилар ҳаракатининг практикасини анализ қилиб борди. Пролетар кураш стратегияси ва тактикаси ишлаб чиқилди, рус «экономистлари» ва уларнинг ғарбий европалик сафдошлари фош қилинди.

Илғор пролетарлар ва энг онгли деҳқонлар газетанинг бутун ижтимоий ҳаётни революцион тарзда ўзгартиш учун ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини тузишга чақириғини астойдил табрикладилар. «Искра»нинг бундай иттифоқ тузиш учун кураш программасини В. И. Ленин ўзининг «Қишлоқ камбағалларига» деган брошюрасида миллион-миллион деҳқонлар учун тушунарли қилиб баён этди, унда социал-демократларнинг мақсад ва вазифаларини деҳқонларга тушунтириб берди.

«Искра» байроғи қарийб 3 йил мобайнида пролетар курашчиларини ғоявий ва ташкилий жиҳатдан жипслаштирди. Тарқоқ ҳолдаги тўгараклар ва группаларни умумроссия революционерлар ташкилотига айлантиришда «Искра» билан бир қаторда В. И. Лениннинг 1902 йил мартида нашр этилган «Нима қилмоқ керак» асари жуда муҳим роль ўйнади. Бу китобнинг сарлавҳаси остига «Ҳаракатимизнинг ечилиши зарур бўлган масалалари» деган сўзлар ёзилган эди. Россиянинггина эмас, балки халқаро социал-демократик ҳаракатнинг худди шу ечилиши зарур бўлган масалалари В. И. Лениннинг бу асарини вужудга келтирган эди. Бернштейнчилар «танқид эркинлиги» шиори остида марксизмни, ишчилар партиясининг сиёсати ва тактикасини ревизия қилдилар. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин ўз асарини «Танқид эркинлиги» нима демакдир» деган масалани тушунтиришдан бошлади. Ўша пайтда мода бўлиб қолган бу шиор революцион пролетар партиясини реформистик партияга айлантириш эркинлигидан, социалистик ишчилар ҳаракатига буржуа идеялари ва буржуа элементларини олиб кириш эркинлигидан бошқа нарса эмаслигини исботлаб берди. «Нима қилмоқ керак» асари фақат «экономизм»нинггина эмас, балки бутун халқаро оппортунизмнинг ғоявий манбаларини ҳам фош қилди.

В. И. Ленин чинакам марксистик партия деганда, илмий социализм назарияси билан оммавий ишчилар ҳаракати бирлигининг жонли тимсолини тушунарди. Ҳамма вақт бу ҳаракат тепасида бўлиш ва уни тўғри йўлдан бошлаб боришни В. И. Ленин партиянинг асосий ва бирдан-бир вазифаси деб ҳисобларди.

Ленинчи «Искра» газетаси Россияда янги типдаги марксистик пролетар партияси тузиш учун кураш байроғини кўтарган эди. Бу партия ўзининг революционлиги ва оппортунизмга нисбатан murosasizligi билан, ўзининг изчиллиги ва интизомлилиги билан, меҳнаткашлар билан узвий алоқада ва буюк мақсадлар йўлида ҳар қандай қурбонларга тайёр туриши билан II Интернационалнинг Ғарбдаги эски социал-демократик партияларидан фарқ қилиб турмоғи лозим эди. «Бизга революционерлар ташкилотини берингчи, биз Россияни тубдан ўзгартириб юборамиз!», — деган В. И. Лениннинг сўзлари «Нима қилмоқ керак?» китобининг асосий ғоясини ифодаларди. Бу асарда «Искра»нинг революцион сиёсати умумлаштириб берилди ва унинг партия тузиш плани ишлаб чиқилди. Бу китоб Лениннинг янги типдаги пролетар партияси тўғрисидаги таълимотига замин ҳозирлади.

Жанговар «Искра» газетаси ва «Нима қилмоқ керак?» деган асар профессионал пролетар революционерларнинг— марксистик партия тузувчиларнинг бутун бир авлодини тарбиялаб етиштирди. В. И. Ленин ва ленинчи «Искра» фақат ана шундай кишиларга таянибгина РСДРП нинг II съездини чақиришга тайёргарликни муваффақиятли ўтказди.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг чорвадорлари сут етиштиришни йил сайин кўпайтирмоқдалар. Улар юбилей йилида 474 минг литр сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар. Колхознинг пешқадам чорвадорларидан бири Машкура Хожиева ўтган йили ҳар бир бош сигирдан 2500 литрдан, жами 37 минг 500 литр сут соғиб олди. Унинг бу йилги марраси яна ҳам юксак. Суратда: ўртоқ М. Хожиева.

Қ. Розиқов фотоси (ЎзТАГ).

ИЛҒОР УЧАСТКА

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг Назира Йўлдошева бошлиқ участкаси деҳқонлари юбилей йилини юксак кўрсаткичлар билан якунладилар. Колхозчилар баракали меҳнат қилишди. Ҳар гектар ердан пландаги 28 ўрнига 38,5 центнердан «оқ олтин» топшириб, зиммаларига олган социалистик мажбуриятни ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар. Эришилган бу ютуқ деҳқонларни янгидан-янги ғалабаларга руҳлантирмоқда.

— Ҳозирги дамлар, — дейди участка бошлиғи, — биз учун жуда ғаниматдир. Бутун куч ва ғайратимизни сарфлаб бу йили ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказиш учун ҳаракат қиляпмиз. Сифатли ҳайдовдан чиқарилган ерларга қўшимча равишда маҳаллий ўғит ташиб чиқаряпмиз. Яқин кунлар ичида ирригация шохобчалари ҳам тўла ремонтдан чиқарилади. Чопиқ тракторларини кўклам экин кампаниясига тахт қилиб қўйиш юзасидан ҳам зарур ишлар амалга оширилмоқда.

М. СОЙИБНАЗАРОВ.

ТУҒИЛИШИ

РСДРП нинг II съезди 1903 йилнинг 17 июлида Брюсселда Россияда революцион бўрон етилган бир шароитда очилди. Сўнгра ўз ишини Лондонда давом эттирди. Съездни тайёрлашда ленинчи «Искра» газетаси муҳим роль ўйнади. Газета марксизмнинг революцион назарияси учун кураш байроғини баланд кўтарди. Партия тузишнинг ленинча планини қаттиқ туриб ҳимоя қилди ва ўтказди. 1902 йил ноябрида партиянинг II съездини чақириш учун «Ташкилий комитет» тузилиб, у «Искра»нинг 32-сонида эълон қилинди. Бу комитет фаолияти туфайли 1902 йилнинг иккинчи ярми ва 1903 йилнинг бошларида ҳамма социал-демократик комитетлар (Воронеж комитетидан бошқа) «Искра»га қўшилдилар. «Искра»нинг бу ғалабаси II съездда мустаҳкамланди. РСДРП нинг II съездига 26 ташкилотдан вакил бўлиб келган ва 51 ҳал қилувчи овозга эга бўлган 43 делегат қатнашди. (баъзи делегатлар 2 овозга эга эдилар). Бу делегатлар съездга яқинлашиб келаётган революцион бўроннинг нафасини олиб келган эдилар. Унда ҳамма йирик саноат марказларининг — Петербург, Урал, Украина, Закавказье, Сибирь, Поволжьенинг вакиллари ва шунингдек «Искра» вакиллари, революцион социал-демократиянинг лидерлари, рус социал-демократларнинг союзи (экономистлар) ва Бунд вакиллари қатнашди.

II съезднинг бош вазифаси ҳақиқий марксистик партия тузишдан иборат эди. Бунинг учун

100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

съездда ленинча искрачиларнинг кўпчилигини таъминлаш зарур бўлиб қолди. «Искра» тарафдорлари съездда 33 овозга эга бўлиб, улардан ленинчи искрачилар атиги 24 та эди. Қолган 9 овоз Мартовга эргашган «юмшоқ» искрачилар эдилар. Антиискрачилар 8 (3 экономист ва 5 бундчи) овоз, центристлар 10 овозга эга бўлиб, улар искрачиларнинг ихтилофларидан фойдаланишга уриндилар. Аммо улар ўз мақсадларига эриша олмадилар. 130 марта сўзга чиққан В. И. Ленин уларга қаттиқ зарба берди.

Съезд ўз ишини Бунднинг партияда тутадиган ўрни масаласидан бошлади ва Бунднинг партия қурилишида миллатчиликдан иборат бўлган федерация принципини рад қилди. Партияни централизм ва пролетар интернационализми асосида тузиш лозим деб топди.

Шундан кейин II съезд партия тузиш учун зарур шарт бўлган программа масаласини қараб чиқди. Аммо бу масалада кескин кураш бошланди. Бу кураш айниқса программанинг пролетариат диктатураси ҳақидаги қоидаси теварагида кескин бўлди.

Делегатларнинг оппортунистик қисми Россия социал-демократик ишчи партияси деярли ҳамма соҳада Ғарбий Европа социалистик партияларига ўхшаши керак, деб чиқдилар. Шунинг учун «экономистлар»дан В. П. Акимов ва А. С. Мартинов, шунингдек бундчи М. И. Либер РСДРП Программасига пролетариат диктатураси талабининг киритилишига қарши чиқдилар. Бунга сабаб қилиб, Ғарбнинг биронта ҳам социал-демократик партияси бундай программа-талабни ҳали ўртага қўймаганлигини кўрсатдилар. Троцкий ҳам шундай фикрда эди.

Оппортунистлар программанинг деҳқонлар масаласидаги талабларига айниқса қаттиқ қаршилик кўрсатган эдилар. Улар, деҳқонларнинг революцион руҳда эмас, эканлигини даъво қилиб, пролетариатнинг деҳқонлар билан иттифоқ бўлишига қарши чиқдилар.

В. И. Ленин уларга зарба берди ва ишчилар билан деҳқонлар иттифоқи масаласини қаттиқ туриб ҳимоя қилди. Съезд Ленин таклифини қабул қилди. Программада миллий масалага ҳам алоҳида эътибор берилди.

РСДРП II съезди икки қисмдан иборат партиянинг ленинча программасини қабул қилди. Программа минимумда партиянинг энг яқин орадаги вазифалари — чоризмни ағдариб ташлаш, демократик республика ўрнатиш ва 8 соатлик иш кунига эришиш, ҳамма миллатларнинг тўла тенг ҳуқуқлилиги ва уларнинг ўз тақдирини ўзлари белгилашга бўлган ҳуқуқлари, қишлоқда крепостниклик қолдиқларини йўқ қилиш ҳақида гап борарди. Программа максимумда партиянинг пировард мақсади тўғрисида — социалистик жамият қуриш, уни амалга ошириш шартлари — социалистик революция ва пролетариат диктатурасини ўрнатиш тўғрисида сўзланган эди.

Кейинчалик большевиклар партияси ана шу программага амал қилиб социалистик революция ғалабаси учун муваффақиятли кураш олиб борди.

Съезднинг навбатдаги вазифаси партия Уставини қабул қилиш, ташкилий тарқоқликни тугатиш ва шу билан партия тузишни тамомлашдан иборат эди. Партиянинг Устави партия тузишнинг ташкилий шаклларини, унинг ички ҳаёт тартибларини ва амалий фаолият усулларини аниқлаб беради. Устав тўғрисида В. И. Ленин доклад қилди, аммо бу соҳада катта келишмовчилик рўй берди. Катта тортишув Уставнинг 1-параграфи юзасидан, яъни ким партия аъзоси бўла олади, деган масалада бўлди. Бу хусусда икки таклиф бор эди: Биринчиси, В. И. Ленин таклифда: «Партия программасини танийдиган ва партияни ҳам моддий ёрдам бериб, ҳам партия ташкилотларидан бирида шахсан иштирок қилиб қўллаб-қувватлайдиган ҳар бир киши партия аъзоси ҳисобланади». Иккинчиси, Мартов таклифида: «Партия программасини қабул қиладиган, партияга моддий ёрдам берадиган ва партия ташкилотларининг бири раҳбарлигида партияга мунтазам суратда шахсий ёрдам кўрсатадиган ҳар қандай киши партия аъзоси ҳисобланади» деб таъриф берилган эди.

Ленин партияга бир бутун, интизомли ва уюшқоқ ташкилот, деб қаради. Мартов эса партияга II интернационал партияларида расм бўлган «эшикларни очиб қўйиш» назариясига амал қилиб, саботсиз, шаклга кирмаган бир нарса деб қаради.

Аммо Мартов таклифини барча оппортунистлар ёқлаб чиқдилар. (Шу ҳисобдан Троцкий ҳам). Мартовчилар, 28 овоз олишга муваффақ бўлдилар. Шунга кўра, Уставнинг 1-параграфи бўйича 22 овоз қаршилиқ билан Мартов таклифи қабул қилинди. Бу, буржуа-анархистик индивидуализмга асосланган таклиф партия III съездида (1905 йил) рад қилинди ва Ленин таклифи билан алмаштирилди. IV Бирлаштирувчи (1906 йил) съезд ҳам уни тасдиқлади.

Партиямизнинг XXII съезди қабул қилган янги Уставда ленинча принципга асосан партия аъзоси қуйидагича таърифланади: «Партия Программаси ва Уставини эътироф этувчи, коммунизм қуришда актив қатнашувчи, партия ташкилотларидан бирида ишловчи, партия қарорларини бажарувчи ва аъзолик бадалларини тўловчи Совет Иттифоқининг ҳар бир гражданин КПСС аъзоси бўлаолади».

Съезддаги навбатдаги масала марказий органларни сайлаш масаласи эди. Аммо бу масалани кўришдан олдин съездда «искра»чилар фойдасига делегатлар орасида ўзгариш рўй берди. Бундчилар ўзларини яҳудий пролетариатнинг бирдан-бир вакили деб эътироф этишни съезддан талаб қилди. Аммо съезд бу талабни рад этди. Шундан кейин улар съездни ташлаб чиқиб кетдилар. «Экономистлар» ҳам чет элдаги ўз «союз»ларининг мустақиллигини талаб қилдилар. Съезд буни ҳам рад қилиб, фақат социал-демократиянинг чет эл лигасинигина партиянинг чет эл ташкилоти, деб таниди. Шундан сўнг «экономист»лар ҳам съездни ташлаб чиқиб кетдилар.

Очиқ оппортунистларнинг съезддан кетиши съезддаги кучлар нисбатини мустаҳкам искрачилар фойдасига ўзгартириб юборди. Бу ҳол партия Марказий органларини сайлашда Ленинчи искрачиларнинг ғалабасини таъминлади.

«Искра» редакцияси составига кўпчилик овоз билан Ленин, Мартов ва Плехановлар сайландилар. Партия Марказий Комитетига эса Кржижановский, Ленгник, Носковлар сайланди. Мартов редакцияда ишлашдан бош тортди. Унинг тарафдорлари эса Марказий Комитетни сайлашда қатнашмадилар.

Партиянинг раҳбар органларини сайлаш чоғида кўпчилик овоз олган В. И. Ленин тарафдорлари ўша вақтдан бошлаб большевиклар, Лениннинг мухолифлари эса меньшевиклар деб атала бошланди. II съездда туғилган «большевик» сўзи «ишчилар синфи ишига, коммунизм ишига охиригача содиқ бўлган изчил марксистик революционер» деган тушунчага маънодош бўлиб қолди.

Большевикларнинг съездда эришган ғалабаси В. И. Ленин ролини тобора кўтарди. Партия учун курашувчиларнинг ҳаммаси унинг атрофига бирлашди.

Ўша вақтлардан буён ўтган даврда партиямиз ўз мазмуни ва кўлами жиҳатидан мисли кўрилмаган буюк ишларни амалга оширди.

Партия тарқоқ марксистик группалар ва тўгараклардан кўп миллионли аъзоси бўлган ташкилотга айланди. 1903 йилда партия сафида атиги бир неча минг киши бор эди ҳолос. 1917 йил октябрида партия ва халқ чоризмни ағдариб ташлаган вақтида большевикларнинг сони 350 минг кишига етган эди. Ҳозирги кунда ўз сафида 13 миллион кишини бирлаштирган КПСС халқаро коммунистик ҳаракатда авангард бўлмоқда.

Кўпчилик қардош партиялар янги халқаро кенгашни чақиришга тарафдор эканликларини аниқ изҳор этаётирлар. Бу позициялар бизнинг партиямиз позицияларига тўла-тўкис мос бўлиб тушмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси доимо ўз фаолиятини, ўз тажрибасини бутун жаҳон коммунистик ҳаракати фаолияти ва тажрибасининг ажралмас қисми деб ҳисоблаб келди ва ҳисоблайди. КПСС қардош партиялар билан бузилмас дўстликда, жанговар иттифоқда бўлиб, кураш ва меҳнатда ҳар доим олдинги сафда бормоқда.

А. ОХУНОВ,
Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти КПСС тарихи кафедрасининг ўқитувчиси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ. Вьетнам халқ армиясининг ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари 1 ва 2 январда Нгеан вилояти территорияси устида илгари хабар қилинганидек Американинг 3 та самолётини эмас, балки 4 та самолётини уриб туширганлар.

ДЎСТЛАР ЁРДАМИ

УЛАН-БАТОР. Совет бинокорлари ўтган йили 1 минг онлага мўлжалланган уйларни фойдаланишга топшириб, Монголия пойтахти аҳолисига ажойиб туҳфа тайёрладилар. Совет бинокорлари Улан-Баторнинг энг йирик уй-жой районларидан бирини барпо этмоқдалар.

Улан-Баторда ишлаётган совет дўстларимиз 1970 йилгача фойдали саҳни 100 минг квадрат метр бўлган уй-жой биноларини қурадилар.

ЯНГИ РАҲБАР

ЛОНДОН. 9 январь. (ТАСС). Сенатдаги ҳукуматга тарафдор бўлган кўпчиликнинг раҳбари Жон Грей Гортон ўтган йили 17 декабрда сувга шўнғиб, дом-дараксиз йўқолган Гарольд Холт ўрнига бугун Австралия либерал партиясининг раҳбари қилиб сайланди.

56 ёшли Жон Грей Гортон либерал партиянинг раҳбари сифатида бош министр лавозимини эгаллайди. Рейтер агентлигининг мухбири Канберрадан ана шу хабарни беради.

ЯМАНДАГИ АҲВОЛ

ҚОҲИРА. Яман қуролли кучлари вакили Сано атрофида кучайиб кетган уруш ҳаракатлари вақтида республика қўшинлари шанба куни кечқурун подшопарастлардан ва ёлланган ажнабийлардан 200 кишини қириб ташлаганликларини айтди.

Жангларда танклар ва оғир артиллерия қатнашди. Ўлдирилган сотқинларнинг ёнидан уларнинг Саудия Арабистони маъмурлари билан алоқа боғлаганликларини исбот этувчи ҳужжатлар топилди, деб хабар беради «Алаҳром» газетаси. (ТАСС).

• • •

ҚОҲИРА. Яман Араб Республикасининг қуролли кучлари подшопарастлар ва ёлланган ажнабийлар билан мамлакатнинг ғарбий қисмида бўлиб ўтган жанглар вақтида Америкада ишлаб чиқарилган қурол-яроғ ва ўқ-дориларни қўлга туширдилар.

Яман Араб Республикаси ички ишлар министри полковник Баракатнинг айтишига кўра, жанглар вақтида подшопарастлардан 19 киши асир қилиб олинди. Улар ҳарбий трибунал судига топширилди. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БИРЛИК САРИ ҚЎЙИЛГАН ҚАДАМ

ЛОНДОН. Жанубий Яман Халқ Республикаси билан Яман Араб Республикаси бир-бирларига расмий дипломатия миссияларини юбориш ўрнига ўз мамлакатларида «координацион бюролар» тузиш тўғрисида келишиб олганликлари Аданда эълон қилинди. Рейтер агентлиги мана шуларни хабар қилади.

Жанубий Яман Халқ Республикасининг Яман бирлик ишлари министри Абдил Фаттоҳ Исмоил Яман Араб Республикаси раҳбарлари номига йўллаган телеграммасида Яман Араб Республикасининг «координацион бюролар» тузишга розилик берганлиги Яман халқи бирлигига эришиш йўлида қўйилган амалий қадамдир, деб таъкидлади. (ТАСС).

БИР ЙИЛДА ТЎРТ ЯРИМ МИНГ ЗАБАСТОВКА

ВАШИНГТОН, 9 январь. (ТАСС). Ўтган 1967 йил Қўшма Штатларда сўнгги 15 йил давомида забастовка ҳаракати қатнашчиларининг сони жиҳатидан рекордли йил бўлди. Меҳнат министрлигининг берган маълумотларига кўра, ўтган йили забастовкаларда 2900 минг киши қатнашган. Америка меҳнаткашлари асосан иш ҳақини ошириш ва меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида қўйилган талабларини корхона эгалари қондиришдан бош тортганликлари муносабати билан бир йил мобайнида 4475 марта забастовка эълон қилганлар.

АҚШ меҳнат статистикаси бюросининг ҳисобларига кўра, ўтказилган забастовкалар натижасида 41 миллион киши — соат йўқотилган. Ўтган йили асосан транспорт, химия, кончилик, автомобиль саноати ва саноатнинг бир қанча бошқа тармоқларида забастовка ҳаракати бўлган.

ҒАРБИЙ БЕРЛИНДА ИШСИЗЛИК

ҒАРБИЙ БЕРЛИН, 9 январь. (ТАСС). Ғарбий Берлинда 16 мингдан ортиқ ишсиз борлиги рўйхатга олинди. Фақат ўтган йилнинг ноябридан декабригача ўтган даврида ишдан маҳрум бўлган шахслар қарийб 2200 киши кўпайган. 1966 йилнинг декабридагига нисбатан ишсизлар сони 25 процент кўпайган. Меҳнат бозоридаги қийинчиликлар Ғарбий Берлин экономикасининг машинасозлик, тўқимачилик саноати, қурилиш каби муҳим тармоқларида, шунингдек электротехника саноатининг бир қанча тармоқларида ишлаб чиқариш тушкунликка юз тутганлиги сабабли рўй бермоқда.

АҲВОЛИ ОҒИР

НЬЮ-ЙОРК, 9 январь. (ТАСС). Станфорд университетининг (Калифорния штати, АҚШ) медицина марказида бундан икки кун аввал ўлган кишининг юрагини қўйиш учун операция қилинган Майк Каспераклнинг аҳволи ҳозир оғир, дейилади медицина бюллетенида.

Касперакда ички қон қуйилиш юз берган, бундан олдин нафас олиши оғирлашган. Операцияни қилган хирургия профессори Норман Шамуэй, врачлар бемор соғлигининг кескин ёмонлашиш сабабларини ҳозирча аниқлаганларича йўқ, деди.

ШВЕЙЦАРИЯДА ҚОР БЎРОНИ

ЖЕНЕВА, 9 январь. (ТАСС). Швейцарияда кучли шамоллар ва қор бўронлари бўлмоқда. Ғарбий ва Жанубий Швейцария кантонларида шамолнинг кучи соатига 100—110 километрга етди. Кўп жойларда автомобиль йўллари ва темир йўллардаги қатнов тўхтаб қолган. Тоғларда дам олаётган неча юзлаб кишилар ва туристларнинг йўли бекилиб қолган, чанғичиларни кўтарувчи машина-механизмлар ҳам ишламай қолган. Катта Сен-Бернал довонини 3 метрли қор қатлами қоплаган.

Бўрон дарахтларни ағдарган, уй томларини кўпориб ташлаган, печка мўриларини қулатган.

ЯНА БИР ИСТЕЪФО

ВАШИНГТОН, 9 январь. (ТАСС). Президент Жонсон бюджет бюросининг директори Чарльз шульц истеъфо берганлигини кеча эълон қилди. Шульцнинг собиқ ўринбосари Чарлонз Цвик унинг лавозимини эгаллайди.

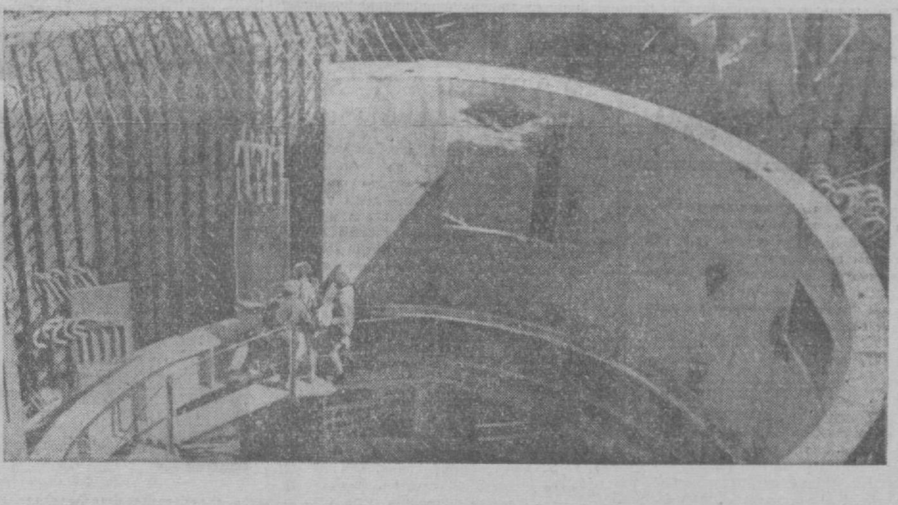

АСВОН ШАҲРИДА БАЙРАМ

1960 йил 9 январда қадимги Асвон шаҳрида улкан Асвон тўғони қурила бошлаган эди. Шундан бери саккиз йил ўтди. Эндиликда Нил дарёсининг соҳилида баҳайбат тўғон бунёд этилди. Бу улкан қурилиш ниҳоясига етказилганда унинг ҳажми 40 миллион куб метрга тенг келади. Тўғон ёнида Африкада энг катта электрстанцияси бунёд этилмоқда. Ҳозирнинг ўзида гидроэлектростанция саноат токини бера бошлади. Қоҳира ва Миср районлари бу электр станция қувватидан фойдаланмоқда. Араблар Асвон гидро энергетик комплектини Саад-Ааль Али деб аташади. Бу қурилиш совет-араб дўстлигининг рамзи сифатида сақланиб қолади. Суратларда: Асвон тўғони қурилишининг кўринишлари.

А. Мигушин фотолари (ТАСС).

● ● ●

Асвон, 9 январь. ТАСС махсус мухбирлари А. Ступак билан А. Кислов хабар берадилар:

Баланд Асвон тўғони қурила бошланганлигининг 8 йиллиги ва Асвон гидроэлектр узелидаги биринчи агрегатлар расмий ишга туширилганлиги муносабати билан бугун баланд Асвон тўғонининг қурилиш майдонида тантанали маросим ўтказилди. Президент Жамол Абдил Носирнинг ва Бирлашган Араб Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров бошчилигидаги совет ҳукумат делегацияси мана шу тантаналарда қатнашмоқ учун Асвонга келди.

Бугун эрталаб совет меҳмонлари Бирлашган Араб Республикаси Бош министрининг ўринбосари Сидқи Сулаймон ҳамроҳлигида жаҳондаги энг катта гидроэнергетика иншоотлари бўлган Асвон гидроэнергетика комплексининг қурилиш майдонига томон йўл олиб, Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси байроқлари билан безатилган шаҳар кўчаларидан ўтиб келдилар.

Совет делегациясининг аъзолари ва уларга ҳамроҳлик қилаётган Миср расмий кишилари қурилиш ишларининг бориши билан танишдилар, қурилишнинг энг муҳим участкаларини кўриб чиқдилар. Бинокорлар совет меҳмонларини қизғин кутиб олдилар, совет-араб дўстлиги шаънига айтилган хитоблар янграб турди.

К. Т. Мазуров билан Сидқи Сулаймон сўнгра гидроэлектр станция учинчи агрегатининг бошқарув пульти олдига келдилар. Ричаг буриб юборилиши билан янги ишга тушган турбинанинг гувуллаши залда пайдо бўлди. Шу тариқа бу янги турбина Қоҳирага ва Бирлашган Араб Республикасининг бошқа районларига саноат токи бера бошлади.

Сўнгра тўртинчи турбина ишга туширилди. Шундан кейин 6-турбинанинг 140 тонна чамаси оғирликдаги зангламайдиган пўлатдан қуйилган иш парраги меҳмонлар ҳузурида ўрнатилди.

Гидроэлектр станция агрегатларини расмий ишга тушириш маросими Асвон гидроэлектротехника комплексини вужудга келтириш ишларининг иккинчи босқичи тугалланганлигидан далолат берди.

Шу билан бирга Бирлашган Араб Республикасининг автоматлаштирилган ва телемеханизациялаштирилган туташ энергетика системаси ҳам вужудга келтирилди. Бу система Бирлашган Араб Республикасининг саноати ва қишлоқ хўжалигини электр энергия билан таъминлаб туради.

ЯНГИ шеърлар

ҲИНД ҚИЗЛАРИГА

Гўзал, дилрабосиз, эй ҳинд
қизлари,
Шундай яратганми табиат
сизни?
Парвоз этишингиз товус
сингари —
Маҳлиё қилади ҳар йигит-
қизни.
Экранда кўп кўрдик-кўзда ёш
билан,
Эзгу орзу билан куйлайсиз
бот-бот.
Истардикки, ўша орзу ушалиб,
Бахтиёр бўлсангиз биздай
умрбод.

Файзинисо ИНОМОВА,
ҳамшира.

ВАХШ

Қирғоқларга урилиб, тошиб,
Қанча йўллар, довонлар ошиб,
Ўз изингдан гоҳи адашиб.
Интиласан фақат илгари,
Зафар қучган даврим сингари:
Тўлқин уриб, шердай ўкириб,
Азим тоғлар бағрин ўпириб,
Лавасимон қайнаб, кўпириб,
Зўр куч билан қайга шошасан,
Нега мунча тўлиб-тошасан?
Бугун сенда таратиб бонгин
Нурек ГЭСин ёришар тонги,
Жаранглатиб зафар оҳангин,
Сувларингга жилов соламиз,
Ундан қанча қудрат оламиз.
Гигантларга қувват, куч бўлиб
Ҳар хонага нур, севинч бўлиб,
Водийларни гулларга кўмиб,
Қўлимизда гуркираб оқ Вахш,
Нур йўлига шарқираб оқ Вахш!

А. АҲМЕДОВ.

МАНЗАРА

Ариқчанинг бўйида ялпиз,
Тўлқинларга боқар маҳлиё.
Саҳар чоғи кўк кўйлакли қиз,
Юз ювгали келгандек гўё.

КАПАЛАККА САВОЛ

Субҳидамдан шомгача тинмай,
Гулзор аро кезасан ҳалак.
Мендек, ёрга гул танлаёлмай,
Сарсонмисан сен ҳам, капалак?

Муҳаммад ТОНГОТАРОВ.
ТошДУ студенти.

Тошкентдаги Крупская номли пионерлар саройининг бичиш-тикиш тўгарагига кўпгина ўқувчи қизлар аъзо. Суратда: тўгарак раҳбари ўртоқ Ҳ. Аҳмаджонова ўқувчилар билан машғулот ўтказмоқда.

Н. Аъзамов фотоси.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЖАСОРАТ ҲАЙКАЛИ

ТОШКЕНТНИНГ бугунги жамоли ўзгача. Зилзиладан нураган пастак иморатлар энди йўқ. Улар ўрнида кўп қаватли кўркам турар-жой бинолари бунёд этиляпти. Совет кишилари табиат офатидан устун келдилар. Айниқса тошкентликлар зилзила кезлари жасорат кўрсатдилар. Табиий куч олдида ҳеч ким тиз чўкмади. Яратувчилик меҳнати ер депсиниб турган кунларда ҳам давом этаверди.

Ана шу унутилмас кунлар хотираси сифатида шаҳримизда «Жасорат ҳайкали» қуришга қарор қилинди. Ҳайкалда Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлиги, Тошкент қурилишида кўрсатилган мардлик ва жасорат ўз аксини топади. Ҳозир бу ҳайкал лойиҳасини яратиш бўйича шаҳар ободонлаштириш бошқармаси конкурс эълон қилган. Конкурсда ғолиб чиққан лойиҳа асосида Усмон Юсупов кўчаси билан Бўзсув оралиғидаги массивда «Жасорат ҳайкали» яратилади.

ОРОМГОҲЛАР

ТОҒ ёнбағрлари қандай гўзал. Ёзнинг иссиқ кунларида бу ерда бўлган кишининг қалби ором олади. Ғир-ғир шабада, кўм-кўк майсазор ва ўрмонзорлар, муздек сув тан роҳати. Область касаба союзлари комитети тоғ ёнбағрларида дам олиш уйлари ва пионер лагерларини янада кўпайтиришга қарор қилди. Бир қатор корхоналар шу йилнинг ўзидаёк янгидан дам олиш уйларига эга бўладилар. Жумладан, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бирлашган нашриёти Бўстонлиқ районида 400 ўринли пионер лагери қуради. Нашриёт ходимлари, инженер-техник ходимларнинг фарзандлари ёзги каникулни мана шу лагерда ўтказадилар. Юз ўринли пансионат қурилиши ҳам планлаштирилган.

Нашриётнинг Чилонзорда ҳам ўз профилакторийси бор. Нарироқ бориб бу даволаш маскани яна юз ўринга кенгайтирилади, янги замонавий препаратлар билан қуролланади, дам олиш ва даво топиш учун барча қулайликлар яратилади.

Булардан ташқари Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги Хумсонда 200 ўринли пионер лагери, «Ўзбекфильм» киностудияси 100 ўринли дам олиш уйи ҳамда 250 ўринли пионерлар лагери қуришни планлаштирган. Меҳнаткашлар бу оромгоҳларда ўз фарзандлари билан биргаликда ёзги отпускаларини ўтказадилар.

КОЛХОЗЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

ЯҚИНДА йўлимиз тушиб Фрунзе районидаги колхоз бозори чойхонасига кириб қолдик. Бу ердаги чойхўрларнинг аксарияти узоқ-яқиндаги колхозлардан келган деҳқонлар эди. Улар ҳар тўғрида гаплашиб, гурунглашиб ўтиришибди.

— Бозор деган мана шундай бўлиши керак, — дерди улардан бири пиёладаги чойни шеригига узатар экан, — кичкина бўлса ҳам яхшигина чойхонаси бор экан!

— Меҳмонхонасини айтмайсизми, — дейди яна бири, — яқинда битказилиб ишга туширилибди.

Азамат деҳқонларимиз ўтган йили чинакамига меҳнат қилиб, мўл-кўл сабзавот етиштирдилар. Мева, сабзавот шаҳарликлар дастурхонига файз киритади. Шундай экан деҳқонлар тўғрисида ғамхўрлик қилиб, улар етиштирган маҳсулотларини шаҳарликларга сотишлари учун барча қулайликларни яратиб бериш зарур.

Фрунзе колхоз бозори маъмурияти бу соҳада ибратли ишларни амалга оширди. Илгарилари деҳқонлар ўз маҳсулотини сотиб бўлгач, қаерда тунаб қолишини ўйлаб боши қотарди. Бозор маъмурияти ана шуни ҳисобга олиб бозорда бир йўла 30 киши тунайдиган меҳмонхона қурдирди. Шинамгина меҳмонхонада колхозчилар учун барча қулайликлар мавжуд.

— Биз, дейди колхоз бозорининг директори В. Асқаров, — ўтган йили колхозчиларга намунали хизмат қилишга ҳаракат қилиб, баъзи тадбирларни кўрдик. Жумладан, колхозлар билан тузилган шартномаларни тўла-тўкис бажаришга эришдик. Бу соҳадаги план ва топшириқлар муваффақиятли адо этилди. Янги йилда ҳам азамат деҳқонларимизнинг ҳар қандай хизматларини ўрнига қўйиб бажариш учун курашамиз.

М. ИБРОҲИМОВ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ЛЕЛЛА ЧИНКУ КУЙЛАЙДИ

Бухарест опера театрининг хушовоз қўйчиси Лелла Чинку Совет Иттифоқи шаҳарлари бўйлаб тўртинчи бор гастроль концертларини бермоқда. Румыния Давлат концерти унинг Ўрта Осиёга сафар қилиш тўғрисидаги орзусини рўёбга чиқаришга ёрдам берди.

Тошкент музика ихлосмандлари Лелла Чинку «Травиата» операсидаги Виолетти партиясида ижро этган қўшиғини тинглаб, «Риголетто» операсида Жильда ролини моҳирлик билан ижро этганлигини кўрдилар. Бу образлар қўшиқчи ижро этган 20 га яқин образлар ичида энг муваффақиятли чиққанларидир.

Лелла Чинку 1953 йилда Бухарестдаги Чимириана Порумбаску номли консерваторияни тугатгач, Глинканинг «Иван Сусанин» операсида муваффақиятли дебют бошлади. Ёш қўшиқчи Италияда бўлиб, вокал бўйича катта педагоглар Луиджи Риччи, Кампогалиани, Джулия Тесс раҳбарлигида музикадан таълим олди.

Лелла Бухарестда, Прагада ва Верчеллида ўтказилган халқаро конкурсларнинг ғолибидир. Унинг овози ўнлаб пластинкалар, радио ва телевидение плёнкаларига ёзиб олинган. Лелла Чинку гастролда юриш билан бир вақтда Бухарестдаги опера театрида қўйиладиган америка композитори Бенджамин Бриттеннинг «Альберт Хэрлинг» операсидаги янги партияни ҳам ўрганмоқда.

В. ЧЕРНЯВСКИЙ.

СУРАТДА: ЛЕЛЛА ЧИНКУ Моцартнинг «Кози Фантутти» операсидаги Де Спинетти ролида.

ҲАЖВИЯ

ҒИШТ ТАЛҚОН

Ғайрат Ғаффорович туш кўрарди.

Баланд тепаликда турган эмиш. Бу ердан ҳаммаёқ кинодагидек равшан кўриниб турганмиш. У ён верига аланглаб қараса тупроқ кўтарилиб-тушиб пишиллаб қайнаб ётганмиш. Ғайрат Ғаффорович энгашиб бир сиқим тупроқни кафтида ёйиб кўраркан:

— Ох, айни мен излаган асл соз тупроқ шу ердайкан-ку, ғишт плани икки юз фоиз бўладиган бўлди...

Шу пайт аллақандай даҳшатли овоз эшитилди.

— Нима, нима, ҳали сен биздан ғишт қилмоқчимисан!!

Ғайрат Ғаффорович кафтидаги тупроқни сочиб юборди. Кўзлари косасидан чиққундай қўрқиб кетди, аммо бўш келмади.

— Мен сенларнинг ҳаммангни қолипдан ўтказиб, ўтда кабоб қиламан, — деди овозини дўриллатиб, — биласанларми, мен кимман. Тоғ-тоғ тупроқларни ғиштга айлантирган заводнинг директори Ғайрат Ғаффоров...

Унинг оғзидаги оғзида, бўғзидаги бўғзида қолди. Тепадан боягидан ҳам қўрқинчлироқ ўкирик чиқди, кейин гумбирлаган овоз эшитилди, чақмоқ чақиб ҳаммаёқ ёришиб кетди.

— Эхе, хей, эшитиб қўй Ғайрат Ғаффорович, биз сенинг қўлингга бир марта тушганмиз, қовурғаларимизни эзиб, суякларимизни синдириб ғишт қилгансан. Лекин сенинг ношудлигинг туфайли одамлар қўлида уваланиб мана энди тепага айланиб қолдик...

Ғишт қилиб қуяман деса бир йилга етадиган тепалик шундай кучли силкиндики, Ғайрат Ғаффоровични коптокдек ирғитиб юборди. У учиб бориб ғишт деворга урилди. Учиб кетаётганда «энди тамом бўлдим», деган эди, ажабо, боши билан ғишт деворга чунон урилди-ю, аммо ҳеч ери чақа бўлмади. Девор эзилиб чуқурча бўлиб қолақолди.

— Ҳайрият, ўзимизнинг қўлдан чиққан ғишт экан, бошқа ғиштдан урилган девор бўлса тил тортмай кетувдим-а...

Ғайрат Ғаффорович пешанасини силаб турганда юзига ёмғир томди шекилли, сесканиб кетди. Кўзини очса ўрнида ётибди. Хотинининг кўзида ёш, қўлида бир коса сув, эрининг юз кўзига сепаётган эди.

— Ҳа, нима бўлди, дадаси, тўлғандингиз, инградингиз, дод солдингиз. Шунча қиламан, қани кўзингизни очсангиз.

— Нима бўларди, ўнгимда ҳам ғишт, тушимда ҳам ғишт, — деди у чап томондан ўнг ёғига ағдарилиб, — сув бер, томоғим қуриб қолибди.

—Ҳа, ўша ғиштингиз ҳам ўлсин, — хотин ғулдираб ўрнидан турди ва эрига сув тутди, — шу дейман, дадаси, илиғ иссиғида ишингиздан кетақолсангиз, охири, газет-пазетга тушиб шарманда бўлишингиздан қўрқаман.

— Ҳў, сен нима деб валдираяпсан, нафасингни иссиқроқ қилсангчи, нега газетага тушарканман?!

— Балким менинг ақлим етмас, лекин қайси куни юбортирган бир машина ғиштингизни кўрган киши сизларни ҳар нима қилса кам... Уйдан ошхонага йўлка қилдим. Бир ёмғирдан кейин парча-парча кўчиб тушди-я... Яхшиям уч-тўртта ўзимизнинг эски ғишт боракан, шунда бориб келяпман. Сизларнинг ғиштингиздан иморат қилаётганларга тўзим берсин.

— Ҳа, тилинг чиқиб қолибдими, бор, ҳамирингни қил...

— Энди шунақа бўлиб қолдими, тўғри сўз туғишганингга ҳам ёқмас экан...

Тонг ёришди. Ғайрат Ғаффорович ўрнидан турди. Иштаҳасизлик билан нонушта қилди. Машинада ҳам ҳар кунгидек шофер йигит билан гаплашиб, кулишиб бормади. Ўтираётганда «салом» деганича, тушаётганида «аянгизга учрашинг» деди, холос. Кабинетига кетаётиб йўлакдаги гиламчага қоқилиб пешанасини деворга уриб ғурра бўлишга сал қолди. У шунда, «бугун ўзи нималар бўляпти» деган гапни кўнглидан ўтказди-ю, кабинетига кирди. Аксига олгандек кеча бошқарма бошлиғи олдириб келган бир жуфт ғишт ҳамон столи устида турарди.

Уйқуда босинқираш бекорга бўлмаган эди. Бошқарма бошлиғи Ғайрат Ғаффоровичнинг кўзи олдида анави бир жуфт ғиштга қараб нималар демади: «Бу ғиштми, гувалами. Заводингиздан машинага ғишт деб ортилади, қурилишга бориб ағдарилганда ярми тупроққа айланади. Офтобда қуриган нондек қўл тегса талқон бўлади, қолади. Сизлар чиқараётган ғишт, ғишт эмас, ғишт талқон...».

Телефон жиринглади. Ғайрат Ғаффорович чўчиб тушди. Трубкани аста кўтарди.

—Алло, сиз билан халқ контроли вакили гаплашаяпти...

Ғайрат Ғаффорович шунча ёшга кириб, қанча-қанча тепаларни ғиштга айлантириб тушнинг тўғри чиққанини энди кўриши.

Нима ҳам қила оларди, бечора, шунақа ҳам бўларканда...

С. МАҲКАМОВ.

САВОЛ-ЖАВОБ БУРЧАГИ

„ОЛТИН МАЪБУДА“ ҚАЕРДА?

Ҳурматли редакция!

1966 йили футбол ватани ҳисобланган Англия миллий терма командаси жаҳон чемпиони унвони ҳамда Олтин Маъбуда кубогини қўлга киритган эди. Чемпионат арафасида бу кубок ўғирланиб, то топилгунча дунёдаги миллионлаб футболчилар ва чарм тўп мухлисларини озмунча ташвишга солиб қўйгани йўқ.

Қизиқ, ҳозир чемпионлар Олтин Маъбудани қаерда сақлашяпти? Шу ҳақда бирор маълумот борми?

А. АБДУРАҲМОНОВ,
шофёр.

Лондоннинг ғарбидаги Лонкастер Гейт кўчаси, 22-уйда дунёда энг кекса ҳисобланган футбол ташкилоти—Англия футбол уюшмасининг штаб-квартираси жойлашган. Ана шу муҳташам уйнинг ҳар бир зали, хонаси ҳозир футбол музейига айланган дейиш мумкин. Ҳамма ерда шкафлар, жовонлар кубоклар, вимпел ва суратларга тўла. Инглиз футболчилари қўлга киритган барча мукофотлар шу ерда сақланади. Аммо улар орасида Олтин Маъбуда кўринмайди. У қаерда? Футбол уйига келувчиларнинг ҳаммасини, табиий, ана шу савол қизиқтирмоқда.

Яқинда ГДРда чиқадиган «Дойчес спорт эхо» газетасининг Лондондаги мухбири Монард Жеббет ва футбол шарҳчиси Вольф Хемпель ана , шу ерга келиб штаб-квартира директори Эрнест Миллер билан суҳбатлашишди.

Журналистлар: «Олтин Маъбуда қаерда сақланмоқда?» деб сўрашганда Миллер:

— Бу, катта сир,—деб жавоб қайтарди.—Очиғи, Кубок қаердалигини менинг ўзим ҳам билмайман. Бу ҳақда фақатгина бош бухгалтер-ревизоримизга маълум.

Директор журналистларга Жюл Римэ Олтин Кубогининг аслига ишланган нусхасини кўрсатди, холос. У асл нусхадан бироз кичикроқ бўлиб, бўйи 20 сантиметр эди.

— Ўтган йили шунақа нусхадан 300 та тайёрланиб, футбол уюшмаси раҳбарларига ва Англия миллий лигасига кирувчи клубларга совға қилинган,—деди у.— Гап Олтин Маъбуданинг асл нусхасига келганда, яна такрор айтишим мумкинки, у ниҳоятда махфий равишда ишончли соқчилар қўмагида сақланмоқда.

— Ахир, қаерда сақланяпти. Ёки пўлат сандиқдами?—бўш келишмади мухбирлар.

— Кубок қаердалигини ҳатто футбол уюшмаси ходимлари ҳам билишмайди, дедим-ку, менга ишонаверинглар, қатъий,—жавоб қилди директор.

— Нима, уюшма Кубок учун ҳалиям хавотирдами?

— Афсуслар бўлсинки, ҳеч нарсага ишониб бўлмайди. Биз яна катта жанжал чиқишини сира хоҳламаймиз.

Жаҳон чемпиони унвони қўлга киритилгандан кейин инглизлар асл Олтин Маъбудани бир мартагина—Би-Би-Си «Йил спортчилари» деган традицион телеэшиттириш уюштирган вақтдагина кўришга муяссар бўлдилар.

Афтидан, Англия футбол уюшмаси раҳбарлари бўлиб ўтган кўнгилсиз воқеадан кейин анча эҳтиёткор бўлиб қолганга ўхшайдилар.

ҚИШЛОҚ ВОДОПРОВОДЛАШТИРИЛМОҚДА

ЯНГИЙЎЛ («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Киров номли колхознинг правлениеси Эски Тошкент қишлоғи аҳолисини тоза сув билан таъминлашга жиддий аҳамият бера бошлади. Кейинги вақтда етти километр масофадаги қишлоқ кўчаларига сув колонкалари ўрнатилиб, аҳоли тоза сув билан таъминланди. 300 хонадонга сув келтирилди. Самарқанд, Пардабой Эндибоев номли кўчалардаги ҳамма хонадонлар тоза сув билан таъминланди. Сув артезиан қудуғидан олинмоқда.

Райондаги «Москва» колхозида ҳам бу соҳадаги ишлар яхши кетяпти. Колхоз қишлоғининг марказий кўчаларига ўнлаб сув колонкалари ўрнатилди.

1968 ЙИЛ ТЕХНИКАСИ

ГОРЬКИЙ. автомобиль заводида енгил «ГАЗ-24» автомашинаси ишлаб чиқарила бошланди. Унинг номи илгаригидек «Волга» бўлиб қолади. Янги «Волга»га 6 та одам бемалол сиғади. У 98 от кучига эга. Ўрнидан қўзғалгандаги тезлиги 22 секундда 100 километрдир. Янги «Волга» капиталремонтсиз 250 минг километр юришга мўлжалланган. 1968 йили Горький автомобиль заводи «Волга» автомашинасини кўплаб ишлаб чиқара бошлайди.

В. Войтенко фотоси (ТАСС).

СИМФЕРОПОЛЬ телевизор ишлаб чиқариш заводи Қрим областининг ёш корхоналаридан бири ҳисобланади. Яқинда завод коллективи янги «Лотос» телевизион приёмнигини ишлаб чиқарабошлади. Телевизорнинг экрани диагональ бўйича 47 сантиметрга тенг. Суратда: контролер Лариса Баришникова «Лотос» телевизорини синаб кўрмоқда.

Ю. Ильенко фотоси (ТАСС).

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

БУ ЙИЛГИ МУСОБАҚАЛАР

Бу йил катта мусобақалар йили бўлади. Ҳаммадан ҳам февраль ойида Гренобль шаҳрида бўладиган X. «Оқ олимпиада» ва октябрь ойида Мехикода бўладиган XIX олимпиада ўйинлари спорт йилининг энг йирик мусобақаси бўлади.

Ўнлаб мамлакат спортчилари олимпиадага катта тараддуд кўришяпти.

Янги йилда фақат Ўзбекистоннинг ўзида 72 та биринчилик бўлади. Бунда спортнинг 34 тури бўйича ўн минглаб спортчилар беллашади. Республикамизнинг кучли командалари ва спортчилари 60 дан ортиқ Бутуниттифоқ мусобақаларида қатнашишади. Бундан ташқари район, область биринчиликлари мусобақалари бўлади.

Футбол, баскетбол, волейбол, қўл тўпи, сув полоси бўйича командаларимиз мамлакат биринчилиги учун «А» классида куч синашишади.

САФАР ТУГАДИ

СССР клублари терма командаси сафар мусобақаларини тугатди. Совет футболчилари сўнгги ўйинларини Перунинг «Спортинг кристалл» командаси билан ўтказдилар ва 3:1 ҳисобида ғолиб келишди. Мезбонлар дарвозасига тўпларни Ғуломҳайдаров, Гажиев ва Бектошевлар киритишди.

Бешта клуб командаси қатнашган бу турнирда СССР клублари терма командаси иккинчи ўринни олди. Перунинг «Университарио» клуби футболчилари ҳам совет спортчилари сингари бешта очко тўплашди. Лекин Перу командаси тўплар нисбати яхши бўлганлиги туфайли биринчи ўринни олди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КУРСАТАДИ

13.00 — Эшиттиришлар программаси, 13.05 — Телеянгиликлар, 13.15 — Темур ва унинг командаси (бадиий фильм), 14.30 — Музей ва виставка заллари бўйлаб.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Телеянгиликлар, 18.15 — Кино янгиликлари, 18.40 — Реклама. 1968 йил Бутуниттифоқ пул-буюм лотереяси, 19.50 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 19.55 — Телеянгиликлар, 20.15 — Ғазалхон ёшлигим («Ёшлик» студияси) 21.25— Ильич орзуси барҳаёт, 22.00 — Концерт.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 11/I да Травиата.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/I да Сўнгги қурбон, 12/I да Сарвқомат дилбарим.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Майдонда москваликлар» — Совет цирки усталари. Радио-механик одам — «Робот» иштирокида Совет Иттифоқида янга-ю ягона электрон-иллюзион аттракцион. Раҳбари — Олег Сокол. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Хаёлий бахт — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ташналикнинг қондирилиши (1 ва 2-серия) — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кеч 9-45 минутда).

Айболит-66 — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40 минут ва кундуз 5 да).

Арена — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Оржоникидзе район партия комитети ва район ижроия комитети Оржоникидзе район ижроия комитетининг раиси А. К. Койшимановга отаси

Уринбой
КОЙШИМАНОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02130. ИНДЕКС — 64697. № Б—1775.